

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ
ครั้งที่ 1/2539
วันพุธที่ 31 กรกฎาคม 2539
เวลา 14.00 น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 3 อาคาร 5 ชั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ผู้มาประชุม

1. นายวิจิตร ศรีสอ้าน	อนุกรรมการที่ปรึกษา
2. นายสุวิทย์ วิบูลย์เศรษฐ์
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
3. นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ
รองเลขาธิการฯ ฝ่ายสังคมศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
4. น.ส.วนาศรี สามนเสน
รองเลขาธิการฯ ฝ่ายวิทยาศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
5. นายสมบัติ เจริญวงศ์
ผู้แทนสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์	อนุกรรมการ
6. นายเจริญ วัชรระรังษี
ผู้แทนสาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช	อนุกรรมการ
7. นายทวี เลิศปัญญาวิทย์
ผู้แทนสาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย	อนุกรรมการ
8. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
ผู้แทนสาขาปรัชญา	อนุกรรมการ
9. นางกองแก้ว แสนทวีสุข
ผู้แทนสาขานิติศาสตร์	อนุกรรมการ
10. นายกระมล ทองธรรมชาติ
ผู้แทนสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	อนุกรรมการ
11. นายวีรพงษ์ รามางกูร
ผู้แทนสาขาเศรษฐศาสตร์	อนุกรรมการ
12. นายบุญเจ็ด โสภณ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8	อนุกรรมการ

- 13. นายชอบวิทย์ ลิ้มไพรี อนุกรรมการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8
- 14. นางพัชรพันธุ์ เข็มนาค อนุกรรมการและเลขานุการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว.
- 15. น.ส. นิตยา กล่อมสังข์ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว.

ผู้ไม่สามารถมาประชุม

- 1. นายวิทย์ วิศทเวทย์ อนุกรรมการที่ปรึกษา
- 2. ผู้แทนสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ อนุกรรมการ
- 3. ผู้แทนสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา อนุกรรมการ
- 4. ผู้แทนสาขาสังคมวิทยา อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

- 1. นางสาวลักษณ ภูมิวิสนะ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว.
- 2. นางจินตนาภา โสภณ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 ว.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ประธานฯ กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการตามระเบียบวาระฯ ดังนี้

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ แจ้งเรื่องต่างๆ ให้ที่ประชุมทราบดังนี้

1.1 เรื่องอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการพิจารณาจัดตั้งสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ

ตามมติคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 5/2539 วันที่ 12 มิถุนายน 2539 ได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ไปพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาการจัดตั้งสาขาวิชาการเพิ่มเติมของสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย นายวิจิตร ศรีสอ้าน นายวิทย์ วิศทเวทย์ เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง นั้น

สำนักงานฯ ได้จัดทำร่างอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดดังกล่าว ตามที่ได้แจกให้กรรมการทุกท่านแล้ว และคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2539

มติรับทราบ

วาระที่ 2 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

2.1 เรื่องสาขาวิชาการที่จะจัดตั้งใหม่ตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ

ประธานฯ แจ้งว่า ความเป็นมาของเรื่องนี้สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 มาตรา 6(6) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2507 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 315 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณาจัดตั้งสาขาวิชาการต่างๆ เพิ่มขึ้นจากที่ระบุไว้ในมาตรา 17 ประกอบกับมาตรา 17 วรรคสอง ระบุว่า "การจัดตั้งสาขาวิชาการชั้นใหม่ ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา" ซึ่งในเรื่องนี้ได้เคยมีการพิจารณานำเสนอคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ มาแล้วในปี 2535 และปี 2536 พอสรุปได้ดังนี้

ปี 2535 คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 3/2535 วันที่ 19 มีนาคม 2535 มีมติอนุมัติในหลักการให้เพิ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอวกาศไว้เป็นสาขาที่ 11 แห่งพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 และเห็นควรให้เพิ่มสาขาวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์อีก 1 สาขา โดยแบ่งสาขาปรัชญา ซึ่งประกอบด้วย 10 กลุ่มวิชาที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันออกเป็น 2 สาขาวิชาการ และให้ประธานกรรมการฯ สาขาปรัชญา พิจารณาตั้งชื่อของสาขาวิชาการที่จะเพิ่มใหม่อีก 1 สาขาด้วย

ปี 2536 คณะกรรมการฯ สาขาปรัชญาได้พิจารณาชื่อสาขาวิชาการที่จะเพิ่มใหม่ทางด้านสังคมศาสตร์อีก 1 สาขา โดยตั้งชื่อว่า "สาขาพฤติกรรมศาสตร์" ซึ่งประกอบด้วย 5 กลุ่มวิชา คือ จิตวิทยา การศึกษา บรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์ โบราณคดี และนิเทศศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2536 วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2536 ได้มีมติให้พิจารณาการเพิ่มสาขาวิชาการในโอกาสต่อไป

ต่อมาในปี 2539 คณะกรรมการฯ สาขาปรัชญา มีมติเสนอเห็นควรเพิ่มสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติอีกหนึ่งสาขา คือ "สาขาการศึกษา" โดยแบ่งสาขาปรัชญาเดิมออกเป็น 2 สาขาดังนี้

1) สาขาปรัชญา ประกอบด้วย กลุ่มวิชาปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษา วรรณคดี ศาสนา สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม

2) สาขาการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ และนิเทศศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 5/2539 วันที่ 12 มิถุนายน 2539 มีความเห็นว่าหากมีการจัดตั้งสาขาวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์เพิ่มขึ้นก็ควรมีการจัดตั้งสาขาวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หรือสาขาคอมพิวเตอร์ (Computer Science)

จากนั้น ประธานฯ ได้เสนอประเด็นเพื่อพิจารณาในเรื่องนี้รวม 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการฯ สาขาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาวิชาการเพิ่มเติม

สำนักงานฯ ได้ขอความร่วมมือไปยังสาขาต่างๆ เพื่อขอทราบผลการพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงสาขาวิชาการ โดยขอทราบผลภายในวันจันทร์ที่ 22 กรกฎาคม 2539 ปรากฏว่ามีสาขาต่างๆ ให้ความเห็นมา ซึ่งพอสรุปได้ว่า สาขาต่างๆ ที่ให้ความเห็นว่าไม่ปรับปรุงสาขาวิชาการเพิ่มใหม่มี 7 สาขา คือสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาเศรษฐศาสตร์ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา และสาขาสังคมวิทยายังไม่ตอบ เพราะจะนำไปพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการสาขาต่อไป ส่วนสาขาที่ขอปรับปรุงจัดตั้งเพิ่มใหม่มี 1 สาขา คือสาขาปรัชญา โดยขอจัดตั้งสาขาการศึกษาเพิ่มขึ้นใหม่

ประเด็นที่ 2 การเปรียบเทียบการจำแนกสาขาวิชาของสภาวิจัยแห่งชาติ, UNESCO, สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, ไต้หวัน, เกาหลี, นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) และสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติที่จะขอจัดตั้งใหม่

ในการพิจารณาที่ประชุมได้นำข้อมูลของ UNESCO, สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, ไต้หวัน, เกาหลี และนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งฝ่ายเลขานุการแจกให้แก่กรรมการทุกท่านแล้ว ดังเอกสารหมายเลข 5 มาเป็นข้อมูลประกอบ โดยพิจารณาตามลำดับดังนี้

1) สภาวิจัยแห่งชาติ พิจารณาจากมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติ สภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 ซึ่งได้แบ่งสาขาวิชาการออกเป็น 10 สาขา โดยแบ่งออกเป็นสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์ 5 สาขา คือ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ และคณิตศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย และสาขาทางด้านสังคมศาสตร์ 5 สาขา คือ สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขา รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ และสาขาสังคมวิทยา

2) UNESCO สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น จะมีการแบ่งสาขาที่คล้ายคลึงกับสภาวิจัยแห่งชาติ เว้นแต่ของ UNESCO จะให้ความสำคัญแก่สาขาการศึกษามาก โดยแบ่งไว้เป็นสาขาหลัก ส่วนไต้หวันและเกาหลี ซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่นั้น จะมีสาขาที่เกี่ยวกับ Information ด้วย โดยไต้หวันใช้ชื่อว่า สาขา Information Sciences และเกาหลี ซึ่งเป็นข้อมูลของ KAIST ได้แบ่งออกเป็น School ต่าง ๆ ใช้ชื่อว่า School of Information and Electronics

3) นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) มิได้จำแนกออกเป็นสาขาเช่นเดียวกับของสภาวิจัยแห่งชาติ แต่จำแนกออกเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมดรวม 10 ด้านด้วยกัน

จึงขอเสนอเพื่อโปรดพิจารณาถึงสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ ที่จะจัดตั้งใหม่

จากนั้น ที่ประชุมได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงสาขา วิชาการที่จะจัดตั้งใหม่ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

2.1.1 แนวทางการจัดตั้งสาขาใหม่ของสภาวิจัยแห่งชาติ เมื่อพิจารณาถึงการแบ่งสาขาของ UNESCO แล้วจะพบว่าก็มีปัญหา เพราะมีการปรับเปลี่ยนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่ง UNESCO ได้แบ่งสาขาวิชาการครั้งล่าสุดออกเป็น 9 กลุ่มใหญ่ (Code) แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สาขาวิชาการ รวม 25 สาขา และแต่ละสาขาประกอบด้วยสาขาย่อยต่าง ๆ ดังเอกสารแนบท้าย ที่ฝ่ายเลขานุการฯ แจกให้แก่กรรมการทุกท่านแล้ว ดังนั้น

ในการพิจารณาการปรับปรุง หรือจัดตั้งสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ ที่ประชุม ได้พิจารณาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ประกอบกับการแบ่งสาขาเดิมของสภาวิจัยแห่งชาติ ด้วย ดังเอกสารหมายเลข 5 ที่ฝ่ายเลขานุการฯ แจกให้แก่กรรมการทุกท่านแล้ว โดยมีลักษณะเป็นการผสมผสานเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ เนื่องจากว่าวิวัฒนาการของการจัดตั้งสาขาวิชาการของไทยแต่เดิมนั้นค่อนข้างจะเป็นเอกลักษณ์ของไทย ไม่เป็นสากล

2.1.2 การปรับปรุงสาขาปรัชญาโดยการแบ่งออกเป็น 2 สาขา

ควรพิจารณาจากสาขาของ UNESCO ประกอบกับสาขาของสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1) สาขาการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ และจิตวิทยา ซึ่งแยกมาจากสาขาปรัชญา ของสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งในขณะเดียวกัน ก็จะสอดคล้องกับสาขาของ UNESCO ดังนี้

- Code 1- การศึกษา (Education) ได้แก่
หมายเลข 14 การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์
(Teacher training and education sciences)
- Code 3-สังคมศาสตร์ (Social Sciences)
ได้แก่ หมายเลข 30 - สังคมและพฤติกรรมศาสตร์
(Social and behavioral science
เฉพาะวิชาจิตวิทยา (psychology)

2) สาขาปรัชญา ประกอบด้วยกลุ่มวิชาในสาขา ปรัชญาเดิมของสภาวิจัยแห่งชาติ ได้แก่ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ศาสนา สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับ สาขาวิชาของ UNESCO คือ

- Code 2 มนุษยศาสตร์ (Humanities) ได้แก่
หมายเลข 21 ได้แก่ วิจิตรศิลป์และ
ประยุกต์ศิลป์ (Fine and applied
arts)
หมายเลข 22 มนุษยศาสตร์ (Humanity
programmes)
หมายเลข 26 ศาสนาและเทววิทยา
(Religion and theology)

- Code 5-วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
 (Engineering and Technology) ได้แก่
 หมายเลข 58 สถาปัตยกรรม
 (Architecture)

2.1.3 การจัดตั้งสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ควรผสมผสานสาขาวิชาเดิมของสาขาปรัชญา และสาขาวิชาของ UNESCO ดังนี้

- 1) กลุ่มวิชาในสาขาปรัชญาของสภาวิจัยแห่งชาติที่แยกออกมา ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ และนิเทศศาสตร์
- 2) กลุ่มและสาขาวิชาของ UNESCO ได้แก่
 - Code 3-สังคมศาสตร์ (Social Sciences) ได้แก่
 หมายเลข 32 สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
 - Code 4- วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Sciences) ได้แก่
 หมายเลข 42 วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Computer Sciences)

มติ 1. ให้ปรับปรุงสาขาปรัชญาโดยการแยกกลุ่มวิชาการศึกษาและจิตวิทยาออกไป เพื่อจัดตั้งเป็นสาขาการศึกษา และให้สาขาปรัชญา (ใหม่) ประกอบด้วยกลุ่มวิชาปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ศาสนา สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และมนุษยศาสตร์ (Humanities)

2. ให้จัดตั้งสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติเพิ่มเติม 2 สาขา คือ
 - 1) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ประกอบด้วย กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ วิทยุและโทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์ ศิลปการสื่อสาร ภัณฑารักษศาสตร์ บรรณสารศาสตร์ และวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Computer Sciences)
 - 2) สาขาการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ และจิตวิทยา

2.2 เรื่องร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสาขาวิชาการตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502

ประธานฯ แจ้งว่า สืบเนื่องจากคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 6/2539 วันที่ 10 กรกฎาคม 2539 ได้มีมติมอบให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาวิชาการเพิ่มเติมของสภาวิจัยแห่งชาติ เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 7/2539 วันที่ 14 สิงหาคม 2539

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว (เอกสารหมายเลข 7)

จึงขอเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

มติ เห็นชอบกับ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสาขาวิชาการตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ ตามที่เสนอ

วาระที่ 3 เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระแล้ว ประธานฯ กล่าวขอบคุณและปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา 15.10 น.

น.ส. นิตยา กล่อมสิงห์

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

นางพัชรพันธุ์ เข็มนาถ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม